

JAARVERSLAG FORMEEL OVERLEG

ONDERWIJSINSPECTIE - BEGELEIDINGSDIENSTEN

SCHOOLJAAR 2021-2022

1. VOORWOORD

Het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009 gaf het overleg tussen de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten een formeel karakter en een duidelijke opdracht: een permanent overlegorgaan waarin de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten elkaar regelmatig ontmoeten overeenkomstig hun opdrachten (artikel 48). Daarenboven stelt dit artikel dat 'het overlegorgaan een jaarlijks rapport opmaakt over haar werking en dit bezorgt aan de Vlaamse Regering'. Een Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2012 legde dit vast. Het vernieuwde Kwaliteitsdecreet expliciteert overigens de doelgerichte samenwerking tussen de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie.

Het schooljaar 2021-2022 was opnieuw een bijzonder schooljaar. De coronacrisis sleepte aan en vroeg een verdere extra inzet en flexibiliteit van iedereen in het onderwijsveld. Meer dan ooit was het belangrijk dat het partnerschap van de kwaliteitsdriehoek erkend werd en dat de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten elkaar zeer regelmatig informeerden over hun (flexibele) aanpak en werking. In dit jaarverslag geven we inzage in de topics die tijdens 2021-2022 werden behandeld in zowel het overkoepelende overleg als in de niveauspecifieke vergaderingen.

De agenda's van de vergaderingen werden zoals steeds samen met alle actoren bepaald. De vergaderingen vonden online en fysiek plaats en het voorzitterschap van de formele overlegorganen was tijdens dit schooljaar in handen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

2. NIVEAU-OVERSTIJGEND OVERLEGORGAAN

<https://drive.google.com/drive/folders/0B4NWDLBWn6sbfm9rY19BTDdPcDISX19yUkJDWFVYdXAwMkstdmN2dEI4OW9xaVFXLTQ3THc>

2.1 BIJEENKOMSTEN: DATA EN LEDEN TIJDENS HET SCHOOLJAAR 2021-2022

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op:

- 20 augustus 2021
- 14 oktober 2021
- 17 december 2021
- 16 maart 2022
- 24 mei 2022

Leden van het overleg:

- PBD Katholiek Onderwijs Vlaanderen: Machteld Verhelst, Maarten Penninckx
- PBD GO!: Saskia Lieveyns, Luc Vernailen
- PBD OVSG: Walentina Cools (tot en met 17 december 2021), Bruno Sagaert (vanaf 26 januari 2022), Elias Hemelsoet (tot en met 16 maart 2022), Jo Degroote (vanaf 24 mei 2022)
- PBD POV: Griet Mathieu, Marieke Van Nieuwenhuyze
- Vocvo (tot en met 17 december 2021): Inge Van Acker
- Ligo (vanaf 26 januari 2022): Barbara Sproelants
- OKO: Kris Denys
- Onderwijsinspectie: Lieven Viaene, Els Vermeire, Wendy Franquet, Bart Maes, Karin Verweij

Secretariaat van het overleg (voor dit schooljaar): Jürgen Grosemans (Katholiek Onderwijs Vlaanderen)

2.2 INHOUD VAN DE BESPREKINGEN

De werkzaamheden van het overleg zijn grotendeels terug te brengen tot het op macroniveau elkaar informeren, samen afspraken maken en de organisatie van de niveauspecifieke overlegorganen en hun onderliggende platformen. Zo werd er dit schooljaar voortgewerkt aan een kader voor professionalisering van begeleiders en inspecteurs (wisselleren) en het duidelijk krijgen/houden van de rollen in de kwaliteitsdriehoek. Naast uiteraard het elkaar continu informeren over de aanpassingen van de eigen werkzaamheden vanwege de verschillende pandemiefasen in de coronacrisis.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Toelichting themaonderzoek 'digitaal onderwijs' door de onderwijsinspectie
- Toelichting bij de bevraging van het werkingsgebied van CLB door de onderwijsinspectie
- Jaarverslag 'Overleg inspectie - begeleiding 2020-2021'
- Update Kwaliteitsdecreet
- Vragen in verband met het 'nieuwe' GOK-beleid
- Overdracht van de pedagogische begeleiding van Vocvo naar Ligo

- Voorstel voor de evaluatie van de duo-trajecten inspectie-begeleiding
- Wissellere leidinggevendende inspecteurs-begeleiders
- Samenwerken aan afgebakende onderzoeksthema's
- Basis voor concretisering van OK voor TOK en actualisatie OK-kader
- Gedachtewisseling over de geplande beleidsimpulsen
- Vrijheidsbeperkende maatregelen in het buitengewoon secundair onderwijs
- Dialooggroepen
- Opvolging klankbordgroep OK: veranderingen in Inspectie 2.0: begeleiding van de lerende
- Hoe zal de onderwijsinspectie de aanwending van de middelen van de zorgenvolp in het gewoon basisonderwijs controleren?
- De nieuwe (dynamische) schoolportretten
- Gedifferentieerde doorlichtingen

2.3 WERKGROEPEN MET EEN SPECIFIEKE OPDRACHT

Tijdens het niveau-overstijgend overlegorgaan werd het voorbije schooljaar ook afgesproken om enkele werkgroepen met een specifieke opdracht in het leven te roepen. Deze groepen zijn door het overkoepelend orgaan geïnitieerd en realiseren gezamenlijk gestelde doelen.

2.3.1 KLANKBORDGROEP DATAGEBRUIK

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 2 december, 20 januari en 29 juni.

De leden van de klankbordgroep bespraken welke data de verschillende organisaties over scholen hebben en hoe die data maximaal kunnen worden ingezet ter ondersteuning van de scholen.

2.3.2 'OPTIMAAL DIGITAAL' (VOI.CE-APP)

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 9, 17 en 26 november en op 27 april.

Tijdens de bijeenkomsten lag de focus voornamelijk op de wijze waarop de VOI.CE-app gebruikt zou worden door de onderwijsinspectie, zowel in thematische bevragingen als bij doorlichtingen. Zowel inhoudelijke kwesties als technische zaken (met impact op privacy en veiligheid van data) kwamen daarbij uitgebreid aan bod, met als doel om van de VOI.CE-app een maximaal performant systeem te maken dat betrouwbare data oplevert en veilig is voor de scholen.

2.3.3 AFSTEMMING VERPLICHTE BEGELEIDINGSTRAJECTEN EN VERPLICHTE DOORLICHTINGEN BIJ VLAAMSE TOETSEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 7 december, 15 februari, 22 maart en 18 mei 2022.

Er werd vertrokken van het gegeven dat er zowel bij de onderwijsinspectie als bij de pedagogische begeleidingsdiensten nieuwe ontwikkelingen zijn die een relatie kunnen hebben met de opdracht van de werkgroep. Daarom werd eerst stilgestaan bij een stand van zaken:

- De onderwijsinspectie werkt aan een gedifferentieerd toezicht: wat is de stand van zaken?
- De PBD's kregen nieuwe opdrachten: wat is de stand van zaken?

Vervolgens werd stilgestaan bij het Voorontwerp van decreet en de plaats van een doorlichting (DL) in het verhaal van negatieve toetsresultaten en een verplicht begeleidingstraject.

In een volgende fase zijn we dieper ingegaan op welke elementen meegenomen worden in de profielbepaling van een school. Op welke data en inzichten baseren de verschillende organisaties zich en wat zijn criteria op grond waarvan we kunnen prioriteren tussen scholen? Kan daarin een gemeenschappelijke taal ontwikkeld worden? In dat kader kwam ook het Steunpunt toelichten op welke wijze zij feedback zullen geven aan de scholen over de resultaten op de Vlaamse Toetsen.

Op grond van die besprekingen werd in de laatste vergaderingen naar een ontwerp tekst toegewerkt waarbij helderheid over de profielbepaling en de ketting resultaten op Vlaamse Toetsen – doorlichting – begeleidingstraject centraal staan.

2.3.4 KLANKBORDGROEP 1STE GRAAD MODERNISERING SECUNDAIR ONDERWIJS

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 9 september, 20 oktober, 24 november, 17 februari en 21 april.

De leden van de klankbordgroep bespraken de eerste try-outs en basisgeletterdheid en startten ook een intervisie op over de eindtermen met een transversaal karakter.

2.3.5 FOCUSGROEPEN LEERPLICHTONDERWIJS ROND GEDIFFERENTIEERD DOORLICHTEN

Op 27 juni organiseerde de onderwijsinspectie per onderwijsniveau - (buitengewoon) basisonderwijs en (buitengewoon) secundair onderwijs - focusgroepen met pedagogisch begeleiders over gedifferentieerd doorlichten.

We gingen met elkaar in gesprek over hoe binnen gedifferentieerd doorlichten de samenwerking tussen de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie verder kan worden versterkt, zodat we door de samenwerking positieve impact op de onderwijskwaliteit genereren.

2.3.6 KLANKBORDGROEP OK

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 20 april.

Het doel van de bijeenkomst was om opnieuw intenser met elkaar te overleggen en tegelijkertijd af te stemmen of het OK-kader al dan niet aan vernieuwing toe is. Verder wilden we op korte termijn beslissen

welke klankbordgroepen we in de toekomst willen behouden en uitklaren wat de doelstellingen van die verschillende klankbordgroepen zijn.

3. NIVEAUSPECIFIEKE OVERLEGORGANEN

3.1 BASISONDERWIJS

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 26 november, 22 februari en 18 mei.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Info over GOK-controle
- Handelingsplanning bubao
- Onderzoekend en ontwerpend leren (OOL)
- Taalontwikkeling jonge kind
- Doorlichtingsfrequentie
- Doorlichtingsaanpak
- Stand van zaken: referentiekader kwaliteitsvolle ondersteuning (leersteun)
- Opdracht ZoCo
- Lerarentekort
- Doorlichting muzische vorming
- Herdoorlichting na een ongunstig advies: inspectie beslist om een 3de leergebied in de focus te zetten bij de volgende brede doorlichting. Is dit een normale procedure?
- Onrust over doorlichting evaluatiepraktijken
- Hoe vinden we als PBD de informatie van het 'gouden toezicht' terug in de verslaggeving?
- Aanwezigheid van PB op synthese- en reflectiegesprekken
- Waarom zijn er soms drie inspecteurs aanwezig bij een doorlichting?

3.2 SECUNDAIR ONDERWIJS

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 19 oktober, 2 februari en 27 april.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Lijst deelplatformen
- Gelijkgerichtheid deelplatformen
- Lerarentekort: impact op het resultaat van de doorlichting
- Leerlinggebonden documenten
- Afstandsonderwijs
- Focus 'Begeleiding van de lerende': bespreking

- Try-outs doorlichting NAFT
- Resultaten Onderwijsspiegel so

Onder het niveauspecifieke overlegorgaan secundair onderwijs functioneren volgende overlegplatformen:

3.2.1 ALGEMENE VORMING A-FINALITEIT

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 23 december en 17 mei.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Peilingsproeven PAV
- Organisatie scholen i.f.v. (samenhang) sleutelcompetenties
- Basisgeletterdheid

3.2.2 BURGERSCHAP

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2021-2022.

3.2.3 DUAAL LEREN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 14 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Aanloophase en voltijds engagement
- Transitie van leren en werken naar duaal leren

3.2.4 ECONOMIE EN ORGANISATIE

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 23 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- De gevolgen van de pandemie en het lerarentekort op leerplanrealisatie e.d.: hoe gaat inspectie hiermee om? Invloed op rapportering?
- Doorlichting basisgeletterdheid: sleutelgerichte vertaling naar SC 11? (stand van zaken)

3.2.5 HBO5 VERPLEEGKUNDE

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 23 december.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Situering werk deelplatform
- Brainstorm en inventaris te bespreken thema's
- Beoordeling
- Uitwisseling van vaststellingen, ervaringen en bekommernissen betreffende de doorlichting van de opleiding HBO5 Verpleegkunde
- Stand van zaken dossier HBO5 Verpleegkunde

3.2.6 HISTORISCH BEWUSTZIJN

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2021-2022.

3.2.7 INFORMATICAWETENSCHAPPEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 10 en 22 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Wat zijn de bevindingen rond de implementatie van SC4 in de 1ste graad?
- Op welke manier wordt SC4 doorgelicht? Hoe wordt omgegaan met de verspreiding van deze inhouden over meerdere vakken, leraren ...?
- Doelen van techniek moeten o.a. in het ervaringsgebied ICT uitgewerkt worden. Er is hier een duidelijke link met computationeel denken. Ervaart men in het werkveld dat deze link door de scholen gemaakt wordt? Analoge vraag voor de link tussen computationeel denken en STEM in de 2de graad.
- Computationeel denken wordt vaak via projecten aangeleerd. Welke invloed heeft dit op het in voldoende mate realiseren van deze eindtermen met het zicht op de volgende graden?
- Hoe wordt mediawijsheid geëvalueerd. Welke aanpak zien we in de scholen?
- In welke mate zijn scholen al bezig met basisgeletterdheid? Hoe wordt daar mee omgegaan voor SC4?
- Wordt volgend schooljaar de 3de graad nog doorgelicht?
- Wat zijn de vaststellingen na de doorlichtingen van informaticabeheer en Boekhouden-Informatica de voorbije jaren?
- Wat is de rol van de onderwijsinspectie in de uitrol van Digisprong?
- Hoe zijn de scholen bezig met hun ICT-beleid? Welke stappen worden ondernomen? In welke mate wordt hiervoor ondersteuning aangeboden?
- Hoe archiveren scholen het digitale materiaal dat leerlingen gemaakt hebben in de verschillende vakken?

3.2.8 KLASSIEKE TALEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 28 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Latijnse teksten: lezen en/of leren?
- Het reflectieverslag als uitgangspunt voor begeleiding?
- Digitaal leerlingenmateriaal
- Diachronie
- Bevindingen van de doorlichtingen van het voorbije schooljaar: sterktes en zwaktes van onze scholen
- Het lerarentekort: gevolgen voor klassieke talen?

- Vanuit SPET 3.1.3: welke verwachtingen zijn er aangaande dialectaal voor Latijn?
- Vanuit SPET 3.2.1: welke verwachtingen zijn er aangaande achtergrond en commentaar?
- Vanuit SPET 3.2.6: welke verwachtingen zijn er aangaande ‘toelichten van de expressieve waarde van tekstuele vormgeving en deze evalueren volgens opvattingen van de socio-culturele en historische context waarin de teksten ontstonden’?
- Vanuit SPET 3.3.1: de meertalige context van de antieke wereld, ook voor Grieks?
- In hoeverre is het geformuleerde beheersingsniveau dwingend voor de doelen cultuurgeschiedenis?

3.2.9 KUNST EN CREATIE

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 28 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Werking deelplatformen
- Doorlichtingsrondes binnen de modernisering so – vaststellingen en zorgen (VOI)
- CB & CE
- Afstandsonderwijs (digitale lessen)

3.2.10 LAND- EN TUINBOUW

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 1 april. Dit was een kennismakingsoverleg.

3.2.11 MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 23 december.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Situering werk deelplatform
- Brainstorm en inventaris te bespreken thema's

3.2.12 NEDERLANDS EN MODERNE VREEMDE TALEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 16 december, 3 mei en 16 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Afstemmen thema intervisie
- Alle tekstsoorten bij de vaardigheden?
- ET 3.9 (tweede graad – MVT)

- Intervisie specifiek gedeelte: cesuurdoelen, SPET (ook mediation) en doelen afgeleid uit de beroepskwalificaties + basisoptie Moderne talen - Wetenschappen
- Intervisie attitudes in de taalvakken
- Intervisie kwaliteitsvolle invulling van afstandsonderwijs
- Intervisie differentiatie in heel heterogene klassen
- Deelgroep Nederlands: uitwisseling 'Hoe omgaan met de verschillende doelen in de eerste graad?'

3.2.13 RUIMTELIJK BEWUSTZIJN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 16 december.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
- Evaluatie in aardrijkskunde
- Minimale materiële vereisten
- Vakgroepwerking
- Excursies

3.2.14 SPORT - BEWEGINGSWETENSCHAPPEN

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2021-2022.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Ondersteunende rollen
- Kwaliteitsbewaking in vakgroepen
- Focusbepaling schooljaar 2022-2023.

3.2.15 STEM (HARDE SECTOR; TECHNIEK)

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2021-2022.

3.2.16 VOEDING EN HORECA

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 13 januari en 20 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Doel en genese van dit overleg
- Focus overleg einde schooljaar
- Inspectie begeleiding buso OV4
- Overlapping competenties in vervolgoopleidingen duaal leren

- Ervaringen/tendensen vanuit doorlichtingen

3.2.17 WETENSCHAPPEN

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 31 januari en 29 maart.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Voorbereiden intervisie
- Implementatie van het curriculum wetenschappen in de eerste graad
 - STEM-vaardigheden
 - Omgaan met taxonomie van Bloom
 - Verhouding basisvorming basisoptie
- Rol van de vakgroepwerking in de kwaliteitsbewaking van de lessen wetenschappen

3.2.18 WISKUNDE

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 28 maart en 22 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Voorbereiden intervisie
- Relatie tussen wiskunde en computationeel denken
- Begrip “beperkt” in “beperkt in omvang” en “beperkt in complexiteit” in eindtermen en communicatie naar werkveld
- Gebruik van ICT in het vak wiskunde
- Prioritaire nascholingsprojecten
- Principes van schaalberekening in 1ste en 2de graad
- Omgaan met wiskundige vaardigheden
- Casus leerling met dyscalculie
- Archiveren van eigen ontwikkelde digitale leerinhouden en oefeningen
- Enkele voorzichtige vaststellingen vanuit de try-outs wiskunde SC6 en SC4

3.2.19 THEMAOVERLEG STEM

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 9 mei en 24 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Voorbereiden intervisie
- Onderwijsloopbaanbegeleiding, oriëntering en onderscheid basisvorming/basisopties
- Organisatorische aspecten van STEM 1ste en 2de graad

- Implementatie van de eindterm rond het analyseren van systemen aan de hand van STEM-concepten

3.2.20 BUSO

Het overleg kwam niet samen tijdens het schooljaar 2021-2022.

3.3 VOLWASSENENONDERWIJS

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 23 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Ontwikkelingsschalen voor het volwassenenonderwijs: zullen deze naar analogie met het leerplichtonderwijs worden aangepast? (o.a. de schaal voor onderwijsleerpraktijk)
- Toelichting bij het vereenvoudigde sjabloon leerplannen svwo voor opleidingen op basis van een BK.
- Duiding bij de leerplanadviserings naar aanleiding van enkele cases tijdens de advisering van de (meer dan 180) leerplannen ingediend op 31 mei 2022
- Gedifferentieerd doorlichten: feedback bij de focusgroepen met directies CVO/CBE en kort gesprek met de PBD's over hun visie inzake GDL in vwo
- Adviezen inspectie over diplomagerichtheid o.a. woningcontroleur
- In te richten aantal uren stage: divergentie opleidingsprofiel vs. leerplan: hoe gaat de inspectie hiermee om?

3.4 DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Het overleg kwam tijdens het schooljaar 2021-2022 samen op 15 februari en 23 juni.

Volgende agendapunten werden tijdens het voorbije schooljaar opgenomen:

- Verkennende onderzoeken
- Goede praktijken leerresultaten
- Mix project
- Ontwikkelingsschalen
- Herfinanciering PBD
- Planning VOI
- Doorlichtingen
- Prioriteiten
- Afstandsonderwijs (digitale lessen)

SLOT

Voor het tweede schooljaar op rij werd ons onderwijs geconfronteerd met de impact van de coronacrisis. Dat had ook gevolgen voor onze werking. Ondanks de coronabeperkingen afgelopen schooljaar slaagden we erin om zowel de reguliere werking voort te zetten als om elkaar te ontmoeten. Sommige van de geplande vergaderingen tussen de onderwijsinspectie en de begeleidingsdiensten vonden digitaal plaats.

Zoals aangekondigd, hebben we dit schooljaar de verschillende deelplatformen secundair onderwijs (so) herzien. Sinds het schooljaar 2021-2022 is de overlegstructuur herschikt naar analogie met de studiedomeinen van de modernisering. Dit is dan ook het eerste jaarverslag dat opgebouwd is volgens de gewijzigde overlegstructuur.

Ondanks de ietwat aangepaste manier van (digitaal) vergaderen, was het formeel overleg tijdens het schooljaar 2021-2022 voor alle partners nog steeds een kans tot overleg, tot samenwerking ook, ieder vanuit zijn eigen werking en opvattingen. Het komende jaar neemt POV samen met OVSG het voorzitterschap over van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.